

تاریخ عثمانی انجمنی

۱ آگستوس
۱۳۳۰

پنجشنبی سنه
۲۷ نومبر

مجموعه سی

شاهانه برفقره تاریخیه وادیه

برچوق شاعره و شاعرلرمن واردرکه عثمانلی «تذاکر شعرا» سنه
اسملری کورونمز. امویلر وعباسیلر کبی خلفای ماضیه زمانلرینه عائد
یازلش اولان کرک تذاکر شعرا وکرک سائر محاضرات کتابلری ،
عصرلری شعرا سنک لطیف منقبرلرینی وخصوصیه ملوک و خلفانک بمض
ادیب وادیبلر ایله آره لقدمه وقوعه کلن مشاعره و ملاطفه لرینی اختوا ایدر.
سلاطین عثمانیه نکده بویولده مشاعره و ملاطفه لری وقوعه کلدیکی
بعض خصوصی مجموعه لرده کورولمکده ایسه ده باشلیجه برآره تصادف
اولته میور. ایدی تداولده بولنان قدیم و قیمتدار مجموعه لر ایسه حریرلر
وسائر عارضه لر واسطه سیله پی در پی تلف و نابود اولمقده در . بونکله
برابر شمیدیکی حالده الیه موجود قالمش اولان بعض نفیس مجموعه لرده
کوریلن فقره لر برآره یه طوبلانسینه جلدلر تشکیل ایلر .

ایشته بوقیل آثار نادره دن اولق اوزره سلطان محمد خان رابع
حضرتلریله «عقیقه قادین» آره سنده وقوعبولان مشاعره لطیفه بعض
مجموعه لرده مشاهده اولته یور . حالبوکه نه سلطان محمد خان رابع
حضرتلرینک ونه ده عقیقه قادینک شاعریتلرینه دائر «تذاکر
شعرا» مزک هیچ برنده بر اشارت اولمديقتدن ذکر اولنان مشاعره
نادره نک درجی وهر ایکینسک طبیعت شعریه لری حقنده بعض ایضاحات
اعطاسی مناسب کورولدی .

قطعه سلطان محمد خان رابع [۱]

بیاضلر کیدکنجه بر دریکتایه بکزرسن
سپہار کیدکنجه سن همان لیلایه بکزرسن
یشیللر کیدکنجه طوطی کویایه بکزرسن
نیم خوشبو عقیقه سن کل رعنايه بکزرسن
جواب عقیقه قادین

بیاضلر کیدکنجه پادشاهم آیه بکزرسن
سپہار کیدکنجه کعبه علیایه بکزرسن
قزللر کیدکنجه جوهر حمرايه بکزرسن
نیم هیتلو هنکارم همان دریایه بکزرسن

سلطان محمد خان رابع حضرتلرینک برشاعر ماہر اولدینی « ذیل
شقایق » ده شیخی نک واقع اولان شہادتیلہ مثبت و نمونہ طبع شاہانہ لری
اولق اوزرہ ایکی عدد غزل بلیغلرندن مفرزشو مطلع و مخلص بیتلری محرردر:
کوکل نہ کؤک صویہ مائل نہ صاری یارہ کیدر
سپاہ غمدن امین اولیہ حصارہ کیدر

و

ای « محمد » معجزات احمد مختار ایله

اومارم منلوب اولہ اعدای دین و دولتم

و حقیر دخی سلطان محمد خان رابع حضرتلرینک سلیقہ طبیعت

شعریہ لری حقندہ « جواهر الملوك » [۲] ده شوسوزلری یازمشدر .

[۱] بومشاعرہ متعدد مجموعہ لردہ کورلش و بعضیلرندہ سلطان مراد رابعک

اولق اوزرہ کؤستزلش ایسده سلطان محمد خان رابعک اولق کرکدر .

[۲] بو کتابتازک بشیک کسور یتق حاوی اون دوت فورمہ سی بوندن ایکی

سنہ مقدم طبع و نشر اولنش ایسده اوست طرفی بعض عوارض ضروریہ

حسیلہ هنوز موقع انتشارہ چیقاریلمامشدر . انشا الله برقاچ ماہ صکرہ نشرینہ

دوام اولنہ جقدر .

دردنجی محمد اولدی سلطان
 اولمشدی یدی یاشنده جالس
 یوق بشقهجه التزام مختص
 صکره او شه قوی طبیعت
 کیتدکجه شکاره شاه عالی
 صید اسد و پلنک ایدردی
 بعضآده اولوردی شاه عادل
 آهوی معانی صید ایدردی
 نظم ایلدی بر غزل که حتی
 اما که او نظمی ناس اکثر
 لکن او غزل بوصفدرکدر

اول اخترنو بو خاورکدر

مرحوم معلم ناجی واحمد مدحت افندیلرک مشترکاً یازدقلری و اشعار
 شاهانه عثمانیه، عنوانلی اثرلرنده غزل مذکوری فاتح سلطان محمد خان
 حضرتلری نامنه تحریر ایدرک زیرینه بعض مطالعات دورادور
 یوروتمشلردر. حالبوکه غزل مذکورک مقطع بیت یوقاری ده بیان ایدلدیکی
 اوزره شیخی نک شقایق نعمانیه ذیلنده موجود اولدقدن بشقه او غزلی
 سلطان محمد خان رابع حضرتلری ۱۰۶۷ سنه سنده وقوعه کلن محاربه
 اثناسنده هنوز اون آلتی یاشلرنده ایکن انشاد ایلش اولدینی متعدد
 مجموعه لرده کورلش و زمان شاهانه لری شعراسندن «طلعتی» و سائر
 طرفلرنده تحمیس اولمشدر.

عقیفه قادین دخی سلطان محمد خان رابع حضرتلرینک
 قادینلرننددر. هنگام سلطتلرنده داخل حرمسرای شاهانه لری بولندقدن
 بشقه ۱۰۹۹ سنه سی محرمده خلوتخانه استراحته میل هایون بیوردقلری
 زمان زوجه شاهانه لری کنوش سلطان ایله عقیفه قادینی انتخاب و اختیار

ایدرك ازواکاهلرنده اقامت بیوردقلری بش سنه مدت ظرفنده دخی خدمت شاهانه لرندن ایرمامشدر. عقیفه وفاکار، ولی نعمتک تاج و تخت سلطنته وداع بیوردقلری زمان ملی بر اسلوب ایله سلمان مشار ایله حضرتلری لسانندن انشاد ایلدکلری منظومه ضرا الحق آثار مخلده دندر. عقیفه تازه زبان امضالریخی «عقیفه سلطان» وضع ایش اولملری شهریار مشارالیه دن ایلا د اولاد ایله مخدرات سلاطین عظام عدادینه داخل بولندقلریخی اشرا ب ایدیور ایسه ده تاریخلرده بوکا دائر هنوز برصراحت کوریه مامشدر .

مشار الیهانک نقشطراز صحایف ایلدکلری منظومه رقت انکیزی درج وتاریخی اولان نقطه لری زیرنده ایضاح ایلیورز . شو منظومه یکتا تقدیره سزادر .
قلله درها

علی امیری

آقوللم صوچم ندر بیلدم
یکنی خرسزکن پاشا ایلدم [۱]
بوستانجی باشی موسایه نیلدم [۲]
بکا حیف دکلری دیر سلطان محمد
هر نه دیدیکز ایسه هپ ایلدم
وزیرک باشی سزه یوللادم [۳]

-
- [۱] یکن عثمان پاشادر. احوال فضاحت اشتالی مضبوط تواربخدر. وقعه دن برسنه صکره یعنی ۱۱۰۰ سنه سنده جزای سزاسنی بولشدر .
[۲] بوستانجی باشی موسی آغا خصکی آغا ایکن وقعه اشناسنده بوستانجی باشی اولشدر . برقاچ کون صکره یکی چری آغاسی بعده پاشا اولدی .
[۳] صدراعظم سلیمان پاشادرکه ۱۰۹۸ غره ذی الحجه سنده قتل وسر مقطوعی مذکور موسی آغایه تسلیم کوندرلشدی . احوالی تواربخنده کوریه بیلیر.

قرلر آغاسنی آزاد ایلدم [۱]
بکا حیف دگلی دیر سلطان محمد

احمدک فنانه دوره مم [۲]
مصطفامک دخی یوزین کوره مم [۳]
خدیجه سلطانک حالن صوره مم [۴]
بکا حیف دگلی دیر سلطان محمد

خاصه کیمک تاجن تختن آلدیلر [۵]
یوره کیمی بولک بولک بولدیلر
سلطان سلیمانه تختنی ویردیلر
بکا حیف دگلی دیر سلطان محمد

[۱] دارالسادۀ آغاسی یوسف آغادر. اون یدی سنه دئیری صدر نشین اقبال ایدی. اولوقت صدارت قائمقامی بولنان کوپرلی زاده مصطفی پاشاک التماسیله ۱۰۹۸ سنه سی ذی الحجّه سنک یکریمی ایکنجی کونی اعدامدن آزاد و اموالی مصادرده اولنه ورق جانب مصره ابعاد اولمشدر.
[۲] کوچوک شهزاده لری سلطان احمد ثالث حضرتلریدرکه اولوقت اون درت یاشنده ایدی.

[۳] بیوک شهزاده لری سلطان مصطفی خان ثانی حضرتلری.
[۴] کریمه مکرمه شاهانه لری خدیجه سلطان حضرتلریدرکه مشهور سرمصاحب و وزیر ثانیلری بولنان بوللی مصطفی پاشاک زوجه عصمت توأملری ایدی. مصطفی پاشا وقعه دن برسنه قدر اول وفات ایتمش و نابی نکته دان کبی برادیب شیر مدت مدیده آنک مکتوبجیلنی و کتخدالنی خدمتنده بولتمش ایدی. کندیلریده ادیب و شاعر اولوب اسملرینی غلص اختیار بیورمشلردی. بوذات دخی «نذاکر شعرا» ده یوقدر. برنعت شریفلرینک غلص بیتی شودر.
یوزین فرش ایلملردن در دولت مابکده
بری ده امتکدن «مصطفی» در یارسول الله

[۵] یوقاریده اسمی کچن کلنوش سلطاندرکه «خاصکی سلطان» دیه مشهوردر.

سلطان قارداشلرم خاطرلم صورسون [۱]
 سلطان سلیمانہ تخت مبارک اولسون
 ار اولسون ، آراسون ، خصمنی بولسون
 بکا حیف دکلمی دیر سلطان محمد
 بارشیدردم طوشان ایله تازی بی
 کورسم کرک باشده اولان یازی بی
 جنکه صالدم نیجه یوز بیک غازی بی
 بکا حیف دکلمی دیر سلطان محمد
 کافرله اوطاغمی ویردیلم
 اسکی سرایه آتش اوردیلر
 آناک اولدی اوغرنک دوندی دیدیلر [۲]
 بکا حیف دکلمی دیر سلطان محمد
 سوبلیک کلنوشه قاره لر باغلاسون
 آه ایتدیکه جکریمی طاغلاسون
 سلطان محمد چشیرلکده آغلاسون [۳]
 بکا حیف دکلمی دیر سلطان محمد
 « عقیفه سلطان » بونی بویله سوبلیدی [۴]
 اینوب عشقک دریاسنی بویله دی
 تاجنی تختنی ویران ایلیدی
 بکا حیف دکلمی دیر سلطان محمد

-
- [۱] برادر شهریاریلری سلطان سلیمان ثانی و سلطان احمد ثانی حضرتلری.
 [۲] والده خسروانه لری ترخان خدیجه سلطان حضرتلریدرکه ۱۰۹۴ سنه سی
 اواسطنده ارتحال دایبقا ایلمشدر. فی الحقیقه مبادی وقعه اندن صکره باشلامشدر.
 [۳] چشیرلک الحالہ هذه طوب قبر سرای هماپوننده معروف بر موقعدرکه
 سلطان محمد خان رابع حضرتلری او موقعی انزواگاه اختیار بیورمشلر اییدی.
 [۴] بعض نسخه ده بویله در: — عقیفه سلطان آغلاپوب سوبلیدی —